

Ert diarienummer: LI2025/01499
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Yttrande över SOU 2025:69 Effektivare samverkan för djur- och folkhälsa

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Dalarnas län (nedan länsstyrelsen) välkomnar utredningens mål om förbättrad samverkan, tydligare ansvar och förbättrat informationsutbyte mellan myndigheter inom smittskyddsområdet.

Länsstyrelsen instämmer till stor del i utredningens överväganden och förslag, men har lämnat några specifika synpunkter och förslag under respektive rubrik nedan.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen vill framföra att djurhälsopersonal är oerhört viktiga aktörer vad gäller förebyggande smittskydd på djursidan och saknar dessa i utredningen. Hur informationsutbyte mellan veterinärer och myndigheter kan förenklas och förtydligas bör även det utredas.

1. Författningsförslag

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:806) om provtagning på djur

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om ny paragraf, men anser att det även behöver läggas till en definition av sällskapsdjur samt allvarlig smittsam sjukdom. Se mer utförliga synpunkter under avsnitt 4.5.3.

1.4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Länsstyrelsen instämmer i utredningens samtliga överväganden.

Det finns dock även ett behov att kunna informera djurhälsopersonal vid fall av smittsamma djursjukdomar, för att de ska kunna vidta extra noggranna hygienrutiner vid besök till dessa anläggningar.

1.5 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1956:296) om ersättning från staten i vissa fall vid ingripanden för att förhindra spridning av en smittsam sjukdom

Länsstyrelsen anser att 4 § är onödigt komplicerat skriven. Ett förslag är att dela upp paragrafen i två meningar.

1.6 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2005:422) om övervakning av zoonoser och zoonotiska smittämnen hos djur och i livsmedel

Länsstyrelsen anser att även länsstyrelserna bör stå med som en myndighet som behöver samrådas med. Länsstyrelserna har ett regionalt samordningsansvar mot djursjukdomar samt flera kontrolluppgifter inom smittskydd och föreslås nu även ta över ansvaret för smittor från sällskapsdjur till människa.

1.9 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion

Länsstyrelsen är tveksamma till om vårt arbete mot antimikrobiell resistens behöver läggas till i länsstyrelseinstruktionen. Om uppgiften läggs in i instruktionen bör den i stället läggas under paragraf 3.

4. Myndigheternas ansvarsområden, uppgifter och samverkan i smittskyddsarbetet

4.5 Behov av justeringar och förtydliganden för länsstyrelserna och kommunerna

4.5.2 Animaliska biprodukter och hantering av smittförande döda vilda djur

Länsstyrelsen instämmer i att ansvarsfördelningen för dessa områden bör förtydligas. Utöver det som beskrivs i avsnittet tycker länsstyrelsen att det är viktigt att ansvaret för att förhindra smittspridning från animaliska biprodukter på avfallsanläggningar tydliggörs då det fortfarande råder stor oklarhet kring detta trots erfarenheterna från utbrottet av Afrikansk Svinpest i Fagersta.

4.5.3 Ansvar för smittor vid misstanke om smittsam sjukdom hos sällskapsdjur som innehas av privatpersoner

Länsstyrelsen i Dalarna tillstyrker förslaget om att flytta uppgiften till länsstyrelsen, men vill framföra att detta kommer kräva resurser. Dels blir det en koncentrerings av ärenden från flera kommuner till en länsstyrelse men det är också troligt att uppgiften sväller när den hamnar på en myndighet med bättre förutsättningar.

Länsstyrelsen anser att det behöver förtydligas vad som räknas som ett sällskapsdjur i detta sammanhang.

Enligt [Folkhälsomyndighetens vägledning om objektsburen smitta](#) ska inte sällskapsdjur som hålls yrkesmässigt eller som hålls i en organiserad besöksverksamhet räknas in. En viktig kategori sällskapsdjur som då hamnar i en gränzon är vård/terapihundar. Dessa hundar är ofta privatpersoners egna hundar som hålls i privata bostäder. Ägare och hund besöker boenden i tjänsten och räknas därmed som besöksverksamhet. Om en sådan hund misstänks sprida smitta skulle det vara oklart om de faller in under denna paragraf eller inte, liksom om det spelar roll om hunden smittats i tjänsten eller inte.

4.5.4 Länsstyrelsernas samordning av åtgärder mot djursjukdomar

Länsstyrelsen instämmer i det som utredaren tar upp i avsnittet och ser positivt på möjligheten att kunna informera andra myndigheter vid fler sjukdomar än epizootier och salmonella (zoonoslagen).

Länsstyrelsen ser också ett behov av att länsstyrelsens uppdrag vid anmälan om misstanke om vissa hästsjukdomar, enligt Kap 3, 22-23 § SJVFS 2021:10 förtydligas. Det är tydligt i lagstiftningen att veterinärer ska anmäla misstanke om dessa sjukdomar till Länsstyrelsen. Men det är sedan otydligt vad länsstyrelsen får och ska göra. Ansvar för smittspårning och beslut om åtgärder för att minska smittspridningen bör förtydligas. Veterinärer lägger ner en hel del tid på att anmäla dessa sjukdomar till länsstyrelsen. Det är också ett problem att Länsstyrelsen inte kan ge exakt information om pågående utbrott på anläggningar till andra veterinärer och hovslagare.

4.6 Behov av att justera kontrollen av förebyggande smittskyddsåtgärder

Länsstyrelsen ser positivt på att offentlig kontroll i större utsträckning innefattar förebyggande smittskydd samt att länsstyrelserna är lämpliga myndigheter att utföra detta. Länsstyrelsen har möjlighet att samordna denna kontroll med andra kontrollbesök och dessutom hade det gett en större helhet till vår befintliga kontroll inom smittskydd. Detta skulle stärka vår kompetens och lokalkännedom om biosäkerhet i länet vilket stärker vår förmåga att agera vid händelse av allvarlig smittsam djursjukdom.

Vi vill betona vikten av att offentlig kontroll och frivilliga kontrollprogram samordnas och samsynas i högre grad än idag samt att staten arbetar för att de olika kontrollerna kompletterar varandra snarare än överlappar. Deltagande i frivilliga kontrollprogram bör ge fördelar – ekonomiskt och/eller att de tas ut för offentlig kontroll mer sällan. Vi anser vidare att planerad offentlig kontroll avseende förebyggande smittskydd för lantbrukets djur ska bekostas av staten, då det är ett allmänintresse att vi har en robust livsmedelsproduktion.

8. Delning av uppgifter mellan myndigheterna i smittskyddsarbetet

8.3 Nya sekretessbrytande bestämmelser

Länsstyrelsen instämmer i utredningens överväganden.

Länsstyrelsen ser dock inte att utredningen tillräckligt tydligt utrett frågan om behovet av sekretessbrytande bestämmelse avseende kommunernas möjligheter att lämna ut uppgifter som omfattas av sekretess enligt 30 kap. 27 § OSL till andra myndigheter. Bestämmelsen innehåller en begränsning av sekretessen innebärande att sekretess inte gäller för uppgifterna om intresset av allmän kännedom om förhållande som rör människors hälsa, miljön eller redligheten i handeln eller ett liknande allmänintresse har sådan vikt att uppgiften bör lämnas ut. Länsstyrelsen är tveksam till att bestämmelsen ger samma möjligheter att lämna ut uppgifter till andra myndigheter än de sekretessbrytande regler som nu införs för övriga aktuella statliga myndigheter. Det hade varit önskvärt att utredningen tydligare belyst frågan om behovet av en sekretessbrytande bestämmelse för kommunerna för att säkerställa ett likvärdigt och effektivt informationsutbyte från kommunerna inom smittskyddsarbetet.

8.5 Skyddet för den personliga integriteten

Utredningen konstaterar att uppgifter om sjukdom hos identifierbara individer undantagsvis kan komma att lämnas till andra myndigheter. Det ligger inte i utredningens uppdrag att förstärka sekretesskyddet för dessa uppgifter om de lämnas till myndigheter där de inte omfattas av hälso- och sjukvårdssekretess enligt 25 kap 1 §, och utredningen föreslår heller ingen förändring avseende reglerna. Länsstyrelsen vill dock lyfta att sådan uppgiftsöverföring kan förekomma och att sekretesskyddet för dessa uppgifter hos mottagande myndigheter inte är lika starkt. Det hade varit önskvärt att utredningen tydligare belyst frågan om nuvarande reglering ger ett tillräckligt skydd för känsliga personuppgifter om hälsa även när de lämnas till myndigheter utanför hälso- och sjukvården.

Länsstyrelsen instämmer i utredningens avvägningar i integritet- och dataskyddshänseende i övrigt.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helena Höij med veterinär Janna Nises som föredragande. I den slutliga handläggningen har också jurist Jonas Fredriksson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.